

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2019)0028

Genetiškai modifikuoti kukurūzai MZHG0JG (SYN-000JG-2)

2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB)

Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MZHG0JG (SYN-000JG-2), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (D061869/04 – 2019/2830(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MZHG0JG (SYN-000JG-2), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projektą (D061869/04),
- atsižvelgdamas į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų¹, ypač į jo 7 straipsnio 3 dalį ir 19 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į tai, kad Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas per 2019 m. balandžio 30 d. vykusį balsavimą nusprendė nuomonės neteikti ir į tai, kad apeliacinis komitetas 2019 m. birželio 5 d. nubalsavęs taip pat nusprendė nuomonės neteikti,
- atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai², 11 ir 13 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) 2018 m. spalio 17 d. priimtą ir 2018 m. lapkričio 14 d. paskelbtą nuomonę³,

¹ OL L 268, 2003 10 18, p. 1.

² OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

³ Mokslinė nuomonė dėl genetiškai modifikuotų kukurūzų MZHG0JG naudojimo maistui ir pašarams, jų importo ir perdirbimo vertinimo, remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška EFSA-GMO-DE-2016-133), EFSA leidinys, 2018 m. lapkričio

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas, kuriose prieštaraujama leidimų naudoti genetiškai modifikuotus organizmus (GMO) suteikimui¹,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 112 straipsnio 2 ir 3 dalis,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
- A. kadangi 2016 m. rugsėjo 1 d. bendrovė „Syngenta Crop Protection NV/SA“ pagal Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 5 ir 17 straipsnius Vokietijos nacionalinei kompetentingai institucijai bendrovės „Syngenta Crop Protection AG“ vardu pateikė paraišką (toliau – paraiška) dėl maisto produktų, maisto sudedamųjų dalių ir pašarų, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų (GM) kukurūzų MZHG0JG, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, pateikimo rinkai; kadangi paraiška taip pat apėmė produktų, kurių sudėtyje yra GM kukurūzų MZHG0JG (kukurūzai MZHG0JG) arba kurie iš jų sudaryti, naudojimą kitais tikslais nei maistui ir pašarams, išskyrus auginimą;
- B. kadangi 2018 m. spalio 17 d. EFSA priėmė palankią nuomonę, kuri paskelbta 2018 m. lapkričio 14 d.²;
- C. kadangi Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 nustatyta, kad genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai turi nedaryti neigiamo poveikio žmonių ir gyvūnų sveikatai bei aplinkai, ir reikalaujama, kad Komisija, rengdama sprendimą, atsižvelgtų į visas atitinkamas Sąjungos teisės aktų nuostatas ir kitus teisėtus veiksnius, susijusius su svarstomu dalyku;
- D. kadangi kukurūzai MZHG0JG padaryti atsparūs glifosato ir amonio gliufozinato herbicidams³;
- E. kadangi per trijų mėnesių konsultacijų laikotarpį valstybės narės pateikė EFSA daug kritinių pastabų⁴; kadangi svarbiausios pastabos susijusios su toksikologiniu vertinimu, lyginamąja analize ir rizikos aplinkai vertinimu; kadangi keletas valstybių narių mano, kad duomenų apie toksiškumą nepakanka ir jie nepatikimi, ypač dėl glifosato ir gliufozinato liekanų kiekio; kadangi viename komentare atkreipiamas dėmesys į tai, kad lyginamoji analizė parodė, jog kukurūzuose MZHG0JG yra skirtingas ferulinės rūgšties – svarbios augalų ląstelių sienelių sudėtinės dalies – kiekis, palyginti su kontrolinėmis veislėmis, ir dėl to gali kauptis daugiau herbicidų;

14 d., 16(11): 5469,

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5469>.

¹ Per aštuntąją kadenciją Europos Parlamentas priėmė 36 rezoliucijas, kuriose prieštaraujama leidimui naudoti GMO.

² Mokslinė nuomonė dėl genetiškai modifikuotų kukurūzų MZHG0JG naudojimo maistui ir pašarams, jų importo ir perdirbimo vertinimo, remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška EFSA-GMO-DE-2016-133), EFSA leidinys, 2018 m. lapkričio 14 d., 16(11): 5469,

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5469>.

³ EFSA nuomonė, p. 7–8.

⁴ Kukurūzų MZHG0JG paieška: EFSA-Q-2018–00810,

<http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/ListOfQuestionsNoLogin?2>

- F. kadangi nepriklausomame tyrime¹ daroma išvada, kad esamas EFSA rizikos vertinimas yra nepriimtinas, nes jame tinkamai neįvertintas toksiškumas, ypač galimas dviejų transgenų ir papildomų herbicidų bei jų metabolitų kaupiamasis poveikis; kadangi tyrime reiškiami abejonė dėl 90 dienų šėrimo tyrimo duomenų patikimumo, be to, daroma išvada, kad EFSA rizikos aplinkai vertinimas yra nepriimtinas, nes jame neatsižvelgiama į transgenų, plintančių perduodant genus iš kukurūzų MZHG0JG jam giminingai laukinei rūšiai *Euchlaena mexicana*, riziką tuo atveju, jei gyvybingi kukurūzai MZHG0JG patektų į aplinką;

Papildomi herbicidai

- G. kadangi įrodyta, jog auginant herbicidams atsparias genetiškai modifikuotas kultūras naudojama daugiau herbicidų, visų pirma dėl to, kad atsirado herbicidams atsparių piktžolių²; kadangi dėl šios priežasties tikėtina, jog kukurūzų MZHG0JG pasėliai bus purškiami didesniu glifosato ir gliufozinato kiekiu ir tai bus daroma dažniau, dėl to derliuje gali kauptis didesnis jų liekanų kiekis;
- H. kadangi pagal naujausią suderintą daugiamečių Sąjungos kontrolės programą (2020, 2021 ir 2022 m.) valstybės narės nėra įpareigosios vertinti gliufozinato ir glifosato liekanų kiekio importuojamuose kukurūzuose³; kadangi negalima atmesti galimybių, jog kukurūzuose MZHG0JG arba iš jų pagamintuose produktuose, skirtuose maistui ir pašarams, bus viršytas Sąjungos didžiausias leistinas liekanų kiekis (DLLK), kuris buvo nustatytas siekiant užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį;
- I. kadangi gliufozinatas priskiriamas prie toksiškų reprodukcijai medžiagų (1B kategorija), todėl atitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1107/2009⁴ nustatytus atmetimo kriterijus; kadangi leidimas Sąjungoje naudoti gliufozinatą baigė galioti 2018 m. liepos 31 d.⁵;

¹ Organizacijos „Testbiotech“ pastabos dėl bendrovės „Syngenta“ atlikto „Genetiškai modifikuotų kukurūzų MZHG0JG naudojimo maistui ir pašarams, jų importo ir perdirbimo vertinimo, remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška EFSA-GMO-DE-2016-133)“, https://www.testbiotech.org/sites/default/files/Testbiotech_Comment_Maize_MZHG0JG.pdf

² Žr., pvz., S. Bonny „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“, *Environmental Management*, 2016 m. sausio mėn. 57(1): 31–48 p., <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> ir C. M. Benbrook, „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“, *Environmental Sciences Europe*, 2012 m. rugsėjo 28 d., 24(1) tomas, <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>;

³ 2019 m. kovo 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/533 dėl 2020, 2021 ir 2022 m. suderintos daugiamečių Sąjungos kontrolės programos, skirtos užtikrinti, kad nebūtų viršijama didžiausia leidžiamoji pesticidų liekanų koncentracija augaliniuose ir gyvūniniuose maisto produktuose bei ant jų, ir pesticidų liekanų poveikiui vartotojams įvertinti (OL L 88, 2019 3 29, p. 28).

⁴ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantį Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009 11 24, p. 1).

⁵ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=activesubstance_detail&language=LT&selectedID=1436

- J. kadangi tebėra neatsakyta į klausimus dėl glifosato kancerogeniškumo; kadangi EFSA 2015 m. lapkričio mėn. padarė išvadą, kad glifosatas tikriausiai nėra kancerogeniškas; kadangi, kitaip nei EFSA, 2015 m. Pasaulio sveikatos organizacijos Tarptautinė vėžio mokslinių tyrimų agentūra glifosatą priskyrė prie galimų žmonėms pavojingų kancerogenų;
- K. kadangi, remiantis EFSA, nėra toksikologinių duomenų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti kelių rūšių glifosato skilimo produktų, svarbių genetiškai modifikuotų glifosatui atsparių kultūrų požiūriu, riziką vartotojams¹;
- L. kadangi genetiškai modifikuotuose augaluose papildomi herbicidai augalo yra suskaidomi, o skilimo produktų (metabolitų) sudėtį, taigi ir toksiškumą, gali lemti pati genetinė modifikacija; kadangi, remiantis EFSA, taip yra tuo atveju, kai papildomas herbicidas yra glifosatas²;
- M. kadangi manoma, kad herbicidų ir jų metabolitų genetiškai modifikuotuose augaluose liekanų vertinimas nepatenka į EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės kompetencijos sritį;

Nedemokratiškas procesas

- N. kadangi Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas balsuodamas 2019 m. balandžio 30 d. nusprendė nuomonės neteikti, o tai reiškia, kad leidimas nebuvo patvirtintas kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma; kadangi apeliacinis komitetas balsuodamas 2019 m. birželio 5 d. taip pat nusprendė nuomonės neteikti;
- O. kadangi ir savo 2015 m. balandžio 22 d. pateikto pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo keičiamos Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 nuostatos dėl valstybių narių galimybės apriboti ar uždrausti genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų naudojimą savo teritorijose, ir 2017 m. vasario 14 d. pateikto pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011, aiškinamajame memorandume, Komisija apgailestavo dėl to, kad nuo to laiko, kai įsigaliojo Reglamentas (EB) Nr. 1829/2003, Komisija priėmė sprendimus dėl leidimų be pritariamosios valstybių narių komiteto nuomonės ir kad dokumentų sugražinimas Komisijai, kad ji priimtų galutinį sprendimą, tapo norma priimant sprendimus dėl genetiškai modifikuotų maisto produktų ir pašarų leidimų – tai didelė išimtis kalbant apie šią procedūrą apskritai; kadangi Komisijos pirmininkas J. C. Juncker jau ne kartą pasmerkė šią praktiką kaip nedemokratišką³;
- P. kadangi per savo aštuntąją kadenciją Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją, kuriomis nepritarė tam, kad į rinką būtų teikiamas genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai (33

¹ EFSA išvada dėl veikliosios medžiagos pesticido glifosato rizikos vertinimo tarpusavio peržiūros, EFSA leidinys, 2015 m. lapkričio 12 d., 13(11), <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>

² EFSA atliekama esamos didžiausios leidžiamosios glifosato liekanų koncentracijos peržiūra pagal Reglamento (EB) Nr. 396/2005 12 straipsnį, 2018 m. gegužės 17 d., p. 12., <https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263>

³ Žr., pavyzdžiui, Europos Parlamento plenarinio posėdžio įžanginę kalbą, įtrauktą į kitos kadencijos Europos Komisijai skirtas politines gaires (Strasbūras, 2014 m. liepos 15 d.), arba 2016 m. pranešimą apie Sąjungos padėtį (Strasbūras, 2016 m. rugsėjo 14 d.).

rezoliucijos) ir kad Sąjungoje būtų leidžiama auginti GMO (trys rezoliucijos); kadangi kvalifikuota valstybių narių dauguma nepritarė leidimo naudoti nė vieną iš šių GMO suteikimui; kadangi, nepaisant to, kad pati pripažįsta demokratijos trūkumą, valstybių narių paramos nebuvimą ir Parlamento prieštaravimus, Komisija ir toliau teikia leidimus naudoti GMO, nors nėra teisiškai įpareigota to daryti;

1. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas viršija Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 numatytus įgyvendinimo įgaliojimus;
2. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas neatitinka Sąjungos teisės, nes jis nesuderinamas su Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 tikslu, pagal kurį, remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002¹ nustatytais bendraisiais principais, siekiama nustatyti pagrindą, leidžiantį užtikrinti aukštą žmonių gyvybės ir sveikatos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, taip pat aplinkos ir vartotojų interesų apsaugos lygį, kalbant apie genetiškai modifikuotą maistą ir pašarus, kartu užtikrinant veiksmingą vidaus rinkos veikimą;
3. prašo Komisijos atsiimti savo įgyvendinimo sprendimo projektą;
4. pakartoja savo įsipareigojimą paspartinti darbą, susijusį su Komisijos pasiūlymu, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011; ragina Tarybą nedelsiant paspartinti darbą rengiant minėtą Komisijos pasiūlymą;
5. ragina Komisiją sustabdyti bet kokių įgyvendinimo sprendimų, susijusių su paraiškomis dėl leidimo naudoti GMO, įgyvendinimą iki tol, kol bus persvarstyta leidimų teikimo procedūra ir pašalinti dabar galiojančios procedūros, kuri pasirodė esanti netinkama, trūkumai;
6. ragina Komisiją atsiimti pasiūlymus dėl GMO leidimų, jei Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas nepateikia nuomonės, neatsižvelgiant į tai, ar kalbama apie GMO auginimą, ar naudojimą maistui ir pašarams;
7. ragina Komisiją nesuteikti leidimo jokiems herbicidams atspariems genetiškai modifikuotiems augalams, jeigu neatliktas visapusiškas liekanų po purškimo papildomais herbicidais, jų metabolitais ir komercinių formulių preparatais, naudojamais auginimo šalyse, vertinimas;
8. ragina Komisiją visapusiškai integruoti papildomų herbicidų naudojimo ir jų liekanų rizikos vertinimą ir herbicidams atsparių genetiškai modifikuotų augalų rizikos vertinimą, neatsižvelgiant į tai, ar atitinkamą genetiškai modifikuotą augalą ketinama auginti Sąjungoje, ar importuoti į Sąjungą maistui ir pašarams;
9. ragina Komisiją nesuteikti leidimo importuoti jokių maistui ar pašarams skirtų genetiškai modifikuotų augalų, kurie yra atsparūs herbicidui, kurio neleidžiama naudoti Sąjungoje, šiuo atveju – gliufozinatui;
10. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių

¹ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

vyriausybėms ir parlamentams.